

Lainvalmisteluvaiheessa oleva sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus sekä maakuntaudistus vaikuttavat merkittäväällä tavalla seutukaupunkien rooliin osana tulevaisuuden kuntakenttää ja laajemmin yhteiskuntaa. Muutosten myötä kunnat ovat tilanteessa, jossa niiden on pohdittava uudelleen sitä, millaiselle perustalle kuntien tulevaisuus rakentuu.

Tutkimushankkeessa tarkastellaan *seutukaupunkien roolia ja tulevaisuutta kuntakentässä*. Minkälaisena seutukaupunkien tulevaisuus näyttäytyy, miksi ja mihin seutukaupunkeja tulevaisuudessa tarvitaan? Mistä tulee seutukaupunkien olemassaolon oikeutus? Etsimme vastauksia näihin kysymyksiin seutukaupunkien johtajien näkökulmasta. Tulevaisuuden seutukaupunki rakentuu ennen muuta alhaalta ylöspäin, kaupunkien oman toiminnan tuloksena, joten on luontevaa, että näkökulman tulevaisuuteen antavat nimenomaan seutukaupunkien ytimessä toimivat henkilöt.

Tässä tutkimuksessa on valittu kolme keskeistä teemaa, joiden avulla seutukaupunkien tulevaa roolia lähestytään. Nämä teemat ovat:

- Seutukaupungin missio
- Rooli ja hallintasuhteet tulevissa hallintorakenteissa
- Alueiden erikoistuminen ja eriytyminen

Tutkimuksessa selvitetään, minkälaisella perustalla seutukaupungit toimivat ja rakentavat tulevaisuuttaan. Elinkeino-, väestö- ja työllisyysrakenteiden sijaan olemme tässä hankkeessa kiinnostuneita siitä, *minkälaisen toiminta-ajatuksen varaan seutukaupungin olemassaolo rakentuu, ja minkälaiset tekijät edesauttavat seutukaupunkien johtamista kohti haluttua tulevaisuutta*. Millä keinoin seutukaupungit voivat profiloitua alueellisina keskuksina, ja mitkä ovat niiden elinvoimaa lisääviä ja tukevia vahvuuksia?

Edessä oleva muutos on vielä monelta osin avoin, mutta siitä huolimatta kuntien on mahdollista ja tarpeellista pohtia edessä olevaa muutosta ja sen seurauksia. Tutkimuksessa hyödynnämme tulevaisuudentutkimuksen ajatuksellista sekä menetelmällistä antia. Tulevaisuudentutkimuksen avulla voidaan lähestyä tieteellisesti tulevaisuutta. Tulevaisuudentutkimus ei ole ennustamista, se on ennakointia, tiedon systemaattista analysointia, kriittistä ajattelua ja tietämyksen keräämistä.

Jäsentämällä seutukaupunkien olemassaolon ja tulevaisuuden erilaisia rakennuspuita ja toiminnan strategisia lähtökohtia voidaan luoda pohja sille, minkälaisiin näkökulmiin ja kehitysavauksiin kuntien tulevaisuuden rakentamisessa kannattaa kiinnittää huomiota. Lisäksi hankkeen tuloksena nostetaan esiin niitä johtamiseen liittyviä käytäntöjä, joiden avulla haluttua tulevaisuutta voidaan tavoitella. Hanke tarjoaa tietoa erityisesti seutukaupunkien johtamisen ja kehittämisen tueksi, mutta tietoa voivat hyödyntää myös muut kunnat. Tutkimustulokset julkaistaan vuoden 2017 alkupuolella.

Yhteystiedot: Tutkija Anni Kyösti, Johtamiskorkeakoulu Tampereen yliopisto
(anni.kyosti@uta.fi)